

¶ Unum esse rerum principium ostendit non
plura ut quidam putauerunt.

DI. I
Beda.

Creationē

rerum in scripturis: deum esse creatorem
initiumque rerum atque omnium
visibilem vel invisibilem
creaturarum in principio
sui ostendit dicens: In prin-
cipio creavit deus celum et terram. His etiam
verbis Moyses spiritu dei afflatus in uno prin-
cipio a deo creatore mundum factum refert: eli-
dens errorem quorundam: plura sine principio
fuisse principia opinantium. Plato namque tria
initia estimavit: deum sive exemplar et materiam
et ipsam increatam sine principio et deum quasi
artificem non creatorem. Creator enim est qui de
nihilō aliquid facit. Et creare proprie est de ni-
hilō aliquid facere. Facere vero non modo de nihilō
aliquid operari sed etiam de materia. Unde et
homo et angelus dicitur aliqua facere sed non crea-
re: vocaturque factor sive artifex sed non crea-
tor. Hoc enim nomen soli deo proprie congruit. Quod
et de nihilō quaedam et de aliquo aliqua facit.
Ipse est creator et opifex et factor sed crea-
tionis nomen sibi proprie retinuit: aliā quoque etiam
creatoris communicavit. In scriptura tamen sepe
creator accipitur tanquam factor et creare tanquam fa-
cere: sine distinctione significationis.

Plato dixit
tria principia
esse.

Ex qua ratione
proprie dicitur
creator et quod
sit creare et
quid facere.

¶ hec verba scilicet agere et facere et huiusmodi
non dicuntur de deo nisi eam rationem qua di-
cuntur de creaturis.

Verū tamen scien-

dum est: hec verba scilicet creare et facere et agere
et alia huiusmodi de deo non posse dici nisi eam ratio-
nem qua dicuntur de creaturis. Quippe cum di-
cimus eum aliquid facere: non aliquid in operan-
do motum illi inesse intelligimus. vel aliquid in
laborando passionem sicut nobis solet accide-
re sed eius sempiternam voluntatem novum ali-
quod significamus effectum: et eterna eius vo-
luntate aliquid noviter existere. Cum ergo ali-
quid dicitur facere tale est: ac si dicatur iuxta eius
voluntatem vel eius voluntatem aliquid
noviter contingere vel esse: ut in ipso nihil no-
vi contingat sed novum aliquid sicut in eius
eterna voluntate fuerat fiat sine aliqua mo-
tione vel sui mutatione. Nos vero operando
mutari dicimur: quod movemur. Non enim sine
motu aliquid faciamus. deus ergo aliquid
agere vel facere dicitur: quia causa est rerum

in his rationibus

Ex quo scilicet
dicitur deus
aliquid facere.

noviter existentium. dum eius voluntate res
novae esse incipiunt que ante non erant: absque
ipsius agitatione. ut actus proprie dicitur non
queat. cum videlicet actus omnia in motu con-
sistat in deo autem motus nullus est. Sicut er-
go ex calore solis aliqua fieri contingit. nul-
la tamen in ipso vel in eius calore facta mo-
tione vel mutatione. Ita ex dei voluntate no-
va habent esse sine mutatione auctoris que est
vniuersum et solum et omnium principium. Aristoteles
vero duo posuit principia: materiam et spiritum
et tertium operatum dicitur mundi quoque
semper esse et fuisse.

Per simile
ostendit.

Strabonem
Aristoteles.

Quod catholicum est docet.

Horum ergo et simi-

lium errorem spiritus sanctus evacuans verita-
tisque disciplinam tradens: deum in principio tem-
porum mundum creasse et ante tempora eterna-
liter existisse significat. ipsius eternitatem et
omnipotentiam commendans. Cui voluisse fa-
cere est: quia ut diximus ex eius voluntate et
bonitate res novae existunt. Redamus ergo
rerum creaturarum celestium terrestrium
visibilem vel invisibilem causam non esse:
nisi bonitatem creatoris. qui est deus verus
vniuersus. Cuius ratio est bonitas. ut summe bo-
nus beatitudinis sue qua eternaliter beatus
est: alios velit esse participes. quod videri et commu-
nicari posse et minus omnino non posse. Illud
ergo bonum quod ipse erat et quo beatus erat:
sola bonitate non necessitate alijs commu-
nicari voluit. quia summus bonus erat. potuisse
velle. et omnipotentissimi noceri non posse.

Quare rationalis creatura facta sit.

Et quare non valet eius

beatitudinis participes existere aliquis nisi
per intelligentiam. que quātomagis intelli-
gitur tanto plenius habetur. Fecit deus ra-
tionalem creaturam que summum bonum in-
telligeret et intelligendo amaret et aman-
do possideret: ac possidendo frueretur. Eam
quod hoc modo distinguitur. ut pars in sui purita-
te permaneret. nec corpori vniiretur. scilicet ange-
li: pars corpori iungeretur scilicet anime. Distin-
cta est itaque rationalis creatura in incorpoream
et corpoream. et incorporea quodam angelus
corporea vero homo vocatur ex anima ratio-
nali et carne subsistens. Non dicitur ergo ratio-
nalis creature prima causa habuit dei boni-
tatem.

Quod dicitur
creatura sit ratio-
nalis creatura.

